

P II III 993 (S)

FOAIA POPULARĂ

PUBLICAȚIE ENCICLOPEDICĂ SĂPTĂMĂNALĂ. REDACTATĂ DE UN COMITET

Directorul părții economice: C. C. CĂRLOVA

REDACȚIA ȘI TIPOGRAFIA:

Directorul părții literare: ILIE IGHEL DELEANU

Abonamentul: 5 lei pe an în toată țara

BUCUREȘTI 37 STRADA ACADEMIEI 37

Anunțurile: un leu rindul pe pagina 3-a

SUMARUL:

Ștefan Velescu	de Dorna
Singurătate (poesii)	I. Dafin
Boala Prințului Carol	„Foaia Populară“
Serviciul studiilor	Al. Vântul
„Mon Ami“	I. M. Manolake
Anton Bacalbașa	* * *
Un discurs	P. Arsenescu
Colaboratorii educației	Gr. Teodosiu
Crâmpee	Rhein
Etc. Etc.	

Ilustrații: Ștefan Velescu și Anton Bacalbașa.
Supliment: In anul 4000 de V. Anestin.

Rugăm călduros pe stimații noștri abonați cari n'au achitat încă costul abonamentului pe anul al II-lea, să bine voiască a ni'l espedia prin mandat poștal, sau în mărci poștale prin scrisore recomandată.

PREMIILE LUNARE D-LOR ABONAȚI

Cu începere de la 1 Octombrie a. c., spre a imita marele reviste populare străine și spre a demonstra că nu vom a înconjura ori ce sacrificii spre a complace stimaților noștri abonați, am hotărât următoarele:

Se va trage la sorți, la fie-care 15 ale lunii, dintre dd. abonați plătiți pe anul curent, aceia cărora se vor decerne premii gratuite.

Ast-fel, în luna Octombrie, vom acorda 5 premii:

- 1) Un ceasornic elegant de buzunar, cu garanție pe 3 ani.
  - 2) Un ceasornic deșteptător de masă, gamăntat 2 ani.
  - 3) Cărți literare în valoare de 10 lei.
  - 4) 100 cărți de vizită elegant tipărite, și un volum «Poesiile unei regine».
  - 5) Colecția anului I a ziarului nostru.
- Fie-cărui d. abonat plătit pe anul curent îi se va atribui un număr — purtând țifra achitanței respective.

Se vor pune în urnă toate numerile d-lor cullabonați plătiți și se va procedea la tragerea impla sorți, față de un juriu compus dintre dd. eși abonați cari au achitat costul.

Cele 5 numere eșite vor câștiga pe rând imputul din cele 5 premii. Cele l'alte numere, de ia care se vor adăoga no. d-lor abonați ce

Mor plăti în urmă, se vor aduce la tragerea nerak sorți din lunele viitoare, și așa mai încolo petireână în Decembrie.

Deci invităm pe toți stimații noștri dd. sară înpați cari n'au achitat încă abonamentul pensabile grăbi, spre a profita de șansele ce le Cunoim.

unei limi

ȘTEFAN VELESCU

„Foaia Populară“ și în special cel care scrie aceste rânduri, nu credea să aibă a face atit de curind panegiricului lui Ștefan Velescu. Era în omul acesta atita dor, atita putere de muncă, purta în sufletul lui atit avint tineresc în continua luptă pentru bun și frumos, în cât ne este greu

a ne obicinui cu gândul că aceea ce a fost și ce putea să mai fie încă viața lui Ștefan Velescu s'a curmat așa de odată. acum când se puseseră atitea speranțe în experiența lui, în acel dor și în acea putere a lui de muncă.

Și totuși!

Ruptă atit de brusc, atunci când nimeni nu se aștepta, în plină muncă viața celui pe care îl pling atitia apare cu atit mai plină, sporul ei se arată cu atit mai mare. Căci a fost mare, spornică și cu harnicie întrebuintată viața lui Ștefan Velescu.

O cât de scurtă privire în acea viață arată pe omul ajuns prin meritele sale, pe omul care și-a făcut un loc larg în existența intelectuală a țării acesteia, pe omul care și-a creat drepturi la mulțămirea multora din țara aceasta.

Actor și autor dramatic, ziarist și dascăl, Ștefan Velescu a slujit pină în preziua morții, artei, a slujit frumosului, bunului, în toate

și pretutindenă. De mic copil lumina artei i-a învăpăiat sufletul; avea șease-spre-zece ani la 1854 când a urcat, pentru intia oară, scările scenei din Craiova, sub direcția lui Costache Mihaileanu; la „Bossel“ apoi cu Millo, cu Teodorini la Craiova iarăși mai în urmă, Ștefan Velescu se desăvirșește artist și cei din generația lui și l' amintesc încă făcînd creații puternice și simțite în *Dama cu Camelii*, *Othelo*, *Caterina Howard*, tot așa cum Iașul își amintește pe cel d'intiū care a jucat acolo pe *Don Cezar de Bazan* și pe *Figaro*, tot așa cum Bucureștiul își amintește pe creatorul rolului *Vornicului Bucioc*.

La 1873, după ce fusese la Paris unde luase 3 ani lecții de declamații cu Regnier, după ce reperatuse mari succese la Teatrul din București în *Suspiciul unei femei* sau *Bastardul*, Ștefan Velescu își incheie viața de scenă cu *Strengarul din Paris*, melodrama care pe vremuri a stors atita lacrimi, și devine profesorul clasei de declamație de la Conservator.

De aci înainte o altă activitate, alt câmp de muncă, fie la catedră, pregătind scenei viitoare pe toți artiștii de astă-zî căți îi avem în țară, fie ca muncitor în câmpul literaturii dramatice naționale cea nou născute. Și de o parte și de alta au rămas de pe urma lui Velescu dovezi strălucite ale activității lui: între artiștii am avut pe Manolescu, avem toată pleiada artiștilor de valoare ai teatrului Național; între lucrările dramatice avem *Mincinosul*, o plină de humor comedie *Iulian e blond sau brum*, dramele *Lăpusneanu* și *Banul Craiovei* și o sumă de comedii scurte cari toate s'au afirmat ca lucrări de valoare în același timp ce repertau succese piesele lui Millo și Alexandri.

Și iarăși: ziaristica literară de pe vremuri până în ultimele zile, a avut în Ștefan Velescu un colaborator serios care, ca novelist une-oră, dovedea puternicia imaginației și rivna către intronarea sentimentelor mari și frumoase, ca critic alte ori dedea dovada puterii de argumentare, vederii largi și sincere, caracterului hotărât și leal.

Ultimele articole ale regretatului Velescu „*Critica la noi*“ publicate săptămînile trecute în „*Epoca*“, fac dovada că nimic nu îmbătrînise înrînsul, că în sufletu'i dogorea încă puternic sentimentul măltărei noastre naționale pe tărîmul artei și literelor.

Și mai sunt fețe multe ale activității lui Velescu. Intre 1873 și 1875, până la 1880 îl găsim dirigind un institut de băieți, întreprindere grea pe vremuri, pe care o încercaseră înaintea lui profesorii Petre Alexandrescu, Apostolescu și Traian. Alături cu acești trei, Velescu prezidează ani mulți la educațiunea unor întregi generații—generațiile cele mai sănătoase și cari au adus mai reale servicii țării.

În ultimul timp iarăși Ștefan Velescu primește un loc de consilier comunal, unde câți-va ani în șir și-a ocupat prisosul timpului ca oficer al stărei civile.

Și în toată activitatea aceasta, variată și multiplă interesul cel mare era purtat către iubita artă. Teatrul Național, la a cărui înălțare Velescu luase o bună parte, rămăsese pentru dînsul tot singura ocupație predilectă.

În faptul numirii lui în direcțiunea teatrului, cei mai mulți văzuseră începutul unei adevărate ere de progres pentru puțin norocoasa instituțiune.

Curmată așa, fără de veste, viața lui Ștefan Velescu, în plină activitate, „în jurul steagului” cum s'ar putea zice, ea primește o aureolă de glorie care îi va purta numele de asupra multor generații în viitor; survenită când nimeni nu se așteptă, moartea lui Velescu devine o nenorocire nu numai pentru îndurerata familie, ci pentru tot ce e artă în țara noastră, o nenorocire pe care o vor suporta cu greu și ziaristica și conservatorul și mai mult ca ori ce Teatrul românesc.

Foaia Populară, care în ultimul ei număr publicase un articol al lui Velescu, îl publică pe aceasta acum îndurerată și doliată și dă pune pe mormântul în care Ștefan Velescu și-a găsit odihna pe care nu o ceruse, o lacrimă de regret sincer și de neuitată amintire.

DORNA

SINGURĂTATE

Singurătăței mele,
Stînghere fericii,

Lăsați-mă o clipă

În lumea de-amintiri.

Pe veci de-acuma piară

Spazmodicul meu dor,

Să nu mai simt fiorii

Acelui trist amor;

Să 'mi pară o străină

Și s'o urêsc mereu,

Să mă despart de-apururi

De tot trecutul meu.

ION DAFIN

BOALA PRINCIPELUI CAROL

O veste tristă a întunecat inimile românești săptămâna trecută: aceea că micul Principe Carol, fiul A. A. LL. Regale Principelui și Principesei României s'a îmbolnăvit greu de friguri tifoide la Sinaia.

Atât Suveranii cât și Augustii părinți ai micului bolnav, cari erau în streinătate, s'au reîntors în grabă la capul aceluia, pentru a cărui sănătate se îngrijurase întreaga Românie, care privea cu drag la odrasla regală, viitorul Carol al doilea al României.

În privința boalei A. S. R. Principelui Carol iată toate detaliile:

S'a constatat că boala Principelui durează deja de 11 zile. Miercuri 6 Octombrie a fost două săptămâni de când Principele, plimbându-se prin Sinaia, a fost văzut în trăsura într-o stare de somnolență. Atunci P. S. Sa părintele Arhimandrit Nifon, starețul mănăstirii, a observat guvernantei, că Principele nu e tocmai bine și n'ar trebui să'l expue frigului și vântului.

— Asta nu face nimic răspuns guvernanta Timp de patru zile dupe aceasta Principele a fost bolnav fără a se vesti de cât a cincia zi d. dr. Romalo, medicul casei pe-rechii Moștenitoare.

În privința cauzelor boalei nu se știe nimic pozitiv. Sunt numai bănuieți.

Acum trei săptămâni a murit la Sinaia de febră tifoidă bătrânul stal maistru al curții regale. Iar acum cinci săptămâni a fost bolnav la Sinaia, tot de febră tifoidă, un copil al d-lui Erfurth, telegrafistul castelului Peleş.

Mersul bolei a variat foarte mult. Începând cu călduri din ce în ce mai mari, boala a atins culmea răului în noaptea de Sâmbătă spre Duminică.

Iată câte-va din Buletinele medicale publicate în ordine succesivă ultimele zile.

Castelul Peleş 1 Octombrie, orele 8 seara

Sub-semnați, întruniți în consultațiune lângă A. S. R. Principele Carol, am constatat, pe lângă fenomenele obicinuite ale febrei tifoide, un mic focar de bronchopneumonie la vârful plămânului drept.

Temperatura s'a menține ridicată. Totuși starea generală este relativ bună.

Dr. Romalo

Dr. Cantacuzino.

Dr. Buicliu.

Castelul Peleş 2 Oct. 1899. 8 ore dimineața

De asta seara starea generală a A. S. R. Principelui Carol a devenit și mai neliniștitoare.

Temperatura s'a ridicat în cursul nopții la 41,4.

Pulsul slab și cu puține neregularități, a ajuns la 148 pe minut.

În starea până la 40 pe minut; totuși temperatura puțin ameliorată.

Starea de slăbiciune s'a accentuat; pe lângă aceasta s'au dat și fenomene nervoase, boala fiind în forma ataxo-adyamică.

Castelul Peleş, 3 Oct. orele 7 dimineața.

În decursul zilei, simptomele nervoase s'au mai potolit, slăbiciunea n'a mai progresat.

Dispozițiunea generală a Altetei Sale Regale ceva mai bună.

Temperatura la această oră este de 40,8; pulsul de și încă slab, a redevenit regulat, bătând 130 pulsațiuni pe minut. Starea pul-

monară continuă a se ameliora, 36 respirațiuni pe minut.

Castelul Peleş, 4 Oct. orele 7 dimineața.

Noaptea liniștită. Somnul, în a doua parte a nopții, aproape neîntrerupt.

Temperatura în astă dimineață 40,8.

Pulsul 132 regulat.

Respirațiunea 36 pe minut.

Iritațiunea pulmonară tinde a dispărea.

Fenomenele nervoase mult ameliorate.

Starea de slăbiciune mai puțin pronunțată.

Dr. Cantacuzino

Dr. Buicliu

Dr. Romalo

Dupe cum se vede din aceste Buletine, micul Prințisor, care a implinit de abia zilele trecute 6 ani, e pe cale de însănătoșire, după ce a trecut Sâmbăta printr'o criză care disperase pe toți românii.

Înălțăm și noi, împreună cu tot ce e om și român, glasul nostru umilit rugându-ne pentru sănătatea aceluși vlăstar fericit care poartă numele gloriosului nostru Rege, Carol I.

„FOAIA POPULARĂ”

SERIOSITATEA STUDIILOR

Seriositatea studiilor stă în strânsă legătură cu soliditatea lor, cu alte cuvinte cu studiarea diferitelor obiecte de studiu într'un mod mai profund și mai lămurit în sensul, ca să fim mai curind săi mai târziu cât mai folositori societății din care facem parte.

Spre acest scop educatorul trebuie să infiltreze în mintea tinerei generațiuni principiul, că-i mult mai folositor de a poseda o ramură limitată de cunoștinți într'un mod solid, de cât a percurge într'un mod superficial o sumă de cunoștinți fără nici o legătură în ele.

În continuu s'a strigat contra bătrânilor profesori că nu fac nimic, că nu sunt în curent cu știința și o sumă de învinuiri nedrepte aruncate cu multă dărniciune de cei tineri la adresa lor.—dar să vedem dacă tinerii fără nici o experiență în ale școlii au dreptate.

Dacă examinăm mai de aproape cestiunea, vom vedea că mai mult îngustimea de spirit și invidia i-au făcut să se arunce cu atâta înverșunare asupra magiștrilor consumați în ale școlii și imposibilitatea lor vedită de a ajunge acolo unde au ajuns bătrânii prin silință, devotament și abnegațiune la studiu, fără să fie conduși de interese, de diferite, diurne după cari aleargă astăzi cea mai mare parte din tinerii noștri.

Bătrânii și-au făcut datoria cu prisosință, să vedem dar ce vor face în viito tinerii, ce sunt lipsiți de focul sacru al științei, cari au în vedere mai mult interesul lor personal și sistemul de căpetnia de cât adevărata știință de a fi devotați luminatori ai tinerimei, dulcum se pretind ei.

Un lucru însă reese în evidență: mai mulți din ei nu posedă o știință lida, sunt superficiali cu totul, nu sunt stare să facă o traducere dintr'un clasic grec sau latin, fiind-că nici nu

ocupat cu asemenea lucruri considerate de ei ca bagatele, ce nu merită nici o atențiune, deși unii din ei au figurat în comisiunea de Bacalaureat ca examinatori.

Orî cine și poate inchipui, ce fel de mină au avut acești grozavi examinatori în fața absolvenților de liceu, premianți în toate clasele, când îi îndreptau greșit și când aceștia le relevau greșelile în fața tuturor aspiranților. Mă opresc de a cita nume, nu-î locul aici dar lucrul cel mai nimerit e ca în orî-ce comisiune examinatoare să fie numite persoane cu cunoștinți solide și experimentate în ale școalei iar nu persoane, cari nu posedă adevărata știință, cari caută să se impună cu orî-ce preț și fac mai mult paradă cu pretinsa lor știință.

Orî de câte orî mă gândesc la fostul meu profesor universitar de pioasă amintire, Ștefan Miclea, mă aduc aminte cu o deosebită mulțumire sufletească de frumoasele precepte, ce ni le spunea cu atâta seninătate de gândire, cu atâta claritate în cât remăneam uimiți de frumoasele lui cuvinte și dicțiune elegantă, în deplin acord cu progresele științei și cu metoda lui particulară de a ne instrui, coborîndu-se în totdeauna la nivelul nostru intelectual. Era de ajuns, să fim atenți la explicațiile lui ca să ne amintim o sumă de proprietăți fizice și chimice cu cea mai mare înlesnire.

Adesea-orî ne spunea: „Învățați copii solid un lucru iar nu superficial, gândiți-vă la ziua de mâine, la lupta pentru existență și la diferitele lipsuri și privațiuni de care o să vă loviți într'un viitor foarte apropiat.

Spre acest scop cetiți cu multă atențiune, nu percurgeți multe lucruri fără să le înțelegeți dar mai bine puțin.

Împărțiți greutatea ca să le puteți studia mai bine și evitați graba și confuzia“.

Unul din procedeele favorite ale venerabilului bătrân era repetițiunea.

Mă aduc aminte, cum ne spunea: „Învățați-vă lecțiunea, ce o aveți și imediat repetați lecțiunea precedentă, pentru ca materialul științific acumulat să prinză rădăcină adânc în mintea voastră și să vă dați seamă mai bine de ceea-ce ați învățat. Adesea-orî ne spunea: Repetitio est mater studiorum (Repetiția este mama științelor.)

„Repetiția constantă, zilnicile exerciții aritmetice ușurează foarte mult rezolvirea problemelor, cu un cuvânt esecutarea calculelor, ce se vor ivi, de sigur în diferitele împrejurări ale vieții, atunci, când veți eși de pe băncile școlii.“ Și mai departe: „Toate obiectele sunt de o egală importanță, studiați-le cu toată tragerea de inimă și dragostea sufletului nostru“.

Mă aduc aminte, cum ne atrăgea venerabilul profesor atențiunea asupra repetiției, pe care el o considera ca baza științei: O repetiție prelungită este necesară în orî-ce gen de muncă, este indispensabilă tuturor profesiunilor“.

Cunoștința completă și minuțioasă a unei limbi, a unei științe în sensul de a

o prezenta sub forma unui sistem vast și cu toate aceste simplu este și trebuie să fie adevărata misiune a profesorului.

Omul de știință trebuie să fie încurent cu tot ce s'a produs, cu toate descoperirile și invențiunile, cu toate doctrinele și teoriile noi, cu aplicațiunile multiple, ce se pot face în diferitele împrejurări ale vieții și ale profesiunii sale.

Întinderea științei reclamă divisiunea muncii, cine-va nu poate practica într'un mod solid de cât o singură profesiune, să fie de exemplu orî profesor orî doctor.

Matematicile de asemenea sunt grele, când tindem a ne da socoteala de fie-care formulă, de fie-care teoremă, cu un cuvînt de tot ceea-ce alcătuiește câmpul vast al demonstrațiunilor, al formulelor și de aplicarea lor în științele experimentale în fizică și chimie.—De aceea fizica nu se poate studia într'un mod solid fără cunoștința matematicilor.

Un cadru mai vast de cât matematicile cuprinde zoologia, botanica, mineralogia și geologia. Aceste științe ca și matematicile trebuie să fie studiate cu toată căldura sufletului, cu interesul cel merită importanța acestor obiecte, cu un cuvînt cu tendința adevărat științifică de a ne urca pe treapta cea mai înaltă de cunoștinți și de a le poseda în realitate iar nu de a face pe alții să ne creadă că le posedăm, când noi suntem departe de a le ști într'un mod solid după cum ne pretindem a le cunoaște.

Aceasta o zicem la adresa tinerilor, cari apropiindu-și o parte minimă de cunoștinți d. e. istorice sau literare, în trufia lor cred, că posedă toată știința și că adevărații apostoli ai științei, cari au muncit toată viața lor și muncesc întrerupt sunt nimica față de ei, cari au numai o spoială de știință, cu un cuvînt nu consideră întru nimic silințele și efortările lor gigantice pentru a poseda știința și a o transmite tinerei generațiuni. — Numai știința propagată de ei este adevărata știință iar rezultatele științifice la cari au ajuns veteranii științei sunt nimica de și îmbătrâniți în cercetări științifice istorice și literare. (Va urma)

A VÎNTUL

Profesor la seminarul central din Capitală

Cu numărul de azi avem colaborația plăcută a cunoscutului talentat scriitor, d. I. D. Manolache, colaborator la *Convorbirile Literare și Constituționalul*.

D. Manolache, care ne va face onoarea dîndu-ne o serie de articole, sub titlul „Mici fotografii“, are deja o reputațiune literară stabilită, așa că cititorii noștri vor avea prilejul să guste câte-va momente plăcute.

MICI FOTOGRAFII

„MONAMI“

S'avem întâia oară pardon de expresie dacă vă întreținem câte-va minute cu o schiță, care are titlul francezesc. Nu-î vorba, titlul e la îndemâna spiritului traducător al orî și-cui, deci un prim mo-

tiv pentru mine ca să mă ertați. Al doilea; „mon ami“ nu e amicul meu, unul pe care vreați să vi-l aduc la cunoștința d-voastră prin ceva contrabandă și puțin șiretlic de scriitor bogat în invenții. Nu! „Mon ami“ e expresia tipică a unui bucureștean, expresie așa de tipică în cât merită să chinteseștieze, ca să zică așa, persoana D-lui Vasile Vlăstaru, domiciliat în strada Negustori, No. repe-reche.

Domnul Vasile e un om așezat de tot ca vîrstă, foarte iute la vorbă, bun mușteriu la cafenele și excelent palavragiu. Lăsând de o parte, însă, toate calitățile sale, dumnealui are un vino n-coace special pentru prietenii, căci veșnica lui vorbă e „mon ami“ — în sus în jos, la supărare, la dragoste, la înșelăciune, la toate.

Domnul Vasile a pățit multe, ceea-ce nu l-a înveghet de îel, măcar că a trăit o viață îndelungată.

„Mon ami“ a iubit, a iubit cu o pasiune de tânăr poet entuziast; dar de geaba î-au fost toate suspinele, toate cuvintele de eternă adorare a domișoarei Tițica; d-șoara n'a căzut învinsă, de cât când î-a șoptit Vasile:

— Mon ami, mă omor, de nu mă iați pe mine !....

Scena era foarte interesantă: o bancă într'o grădină burgheză bine îngrijită, bancă ferită de priviri supărătoare, căci era pitită după niște tufe bogate de liliaci și coacăzi.

... Tițica, auzindu'l zicând: mon ami: ia-mă, inima ei bătuse de-o fericire nespusă și s'a aruncat de gâtul lui Vasile, strigând halucinată:

— Da, a ta, mon ami! ia-mă, sunt eternă a ta!

El rămase foarte mulțumit de întorsătura ce luă dragostea sa: își șterse lacrimile cu batista matriculată, apoi o pătuli frumuseț și o puse în buzunarul stîng de la piept; în fine începu să-și sărute iubita cu o furie de o băga în toate groazele.

După trei săptămâni și trei zile,— par'că a fost făcut! la ceasul trei, după trei drumuri pe cari a trebuit să le facă la Ploești pentru afaceri, după trei încercări de a pune la probă credința soției sale, „Mon ami“ a surprins-o în brațele extra-amoroase ale amicului său Jorj Grudeanu. Atât a exclamat:

— Ah, mon ami, tu !?

A privit cu foc pe adulterin, a privit cu admirație pe fosta (?) sa soție și a alergat la tribunal cu cerere de divorț.

Nici d. Președinte al tribunalului, care și făcea mustața când vedea pe Tițica, — n'a scăpat de expresia lui Vlăstaru.

Când președintele încercă să îl împace Vasile zicea:

— O nu! mon ami, tu mă împaci și nu mă admit un ce să stau sub același acoperământ cu trădătoarea fidelității mele! Da, mon ami, și când zic

acestea sunt hotărît, odată pentru totdeauna.

Și ce-i dreptul, așa a rămas cum a zis el!

Ca flăcău nou o ducea greu de tot. Ori unde afla că e chip de petrecere se ducea, necruțindu-și banii: se ducea la cafenele, pe la Teatrul Național, Hugo Bulevard, Circ... berării, toate în van însă... Găsia mulți prieteni, prieteni de „crenvurști“, halbe sau „regale“,—dar vesel nu era nici odată cum se cade.

S'ar zice că toată tristetea, ce a fost vre-o dată în inima sa, acum se concentrase cu o putere nemiloasă și-l chinuia de nu-și mai găsia astimpăr!

— Ah, mon ami, zicea; mon ami, sunt prăpădit și aceasta numai din pricina îndrăcitei de infidelă! (Adresându-se par'că Tițicăi). Mon ami, mon ami unde ești să-ți strămăt falciorii c'un pumn zdrăvăn, să simți și tu amarul vieții mele!

Iar într'o seară, în cursul unei eremii de pe tema de mai sus, fu întrerupt de un prieten tare glumet.

— Ei și, nene Vasile, ești amărît grozav?

— Ah, mon ami, nu poți să-ți faci idee!

— Ce idee și asta!! Bea o regală imediat după halba și n-o să mai ai nici o grijă!

— Ce spui, mon ami?! Eă mă consum și noi nu știm cel puțin unde-i ea... ea... infidela!

— Ași, mon ami, nu știi!? E în brațele lui Vasilescu de la Regie!!...

— Mon ami, tacă că s'a isprăvit.

Și i-a pocnit lui „mon ami“ două palme de a speriat pe chelneri, a speriat pe toți amicii, iar pe „mon ami“ l'a îngrozit pe o vecinicie.

Daravera aceasta i-a complicat situația tristetei. Nu-și mai găsea odihnă, nu mai avea prieteni, nu mai avea poftă de mâncare, nu mai dormia, nu mai bea nici bere, nici vin,—ci numai cafea și ceai ca un zănatec.

Ce-i veni în gând într'o zi?! să s'amestece în politică!

Bun: zis și făcut!

Cumpăra gazete dimineța și se puneă pe citit cu o poftă demnă de invidiat. După o săptămână căpătă la cap idei liberale-doctrinare, naționale, protecționiste, populare, salvatoare, în tot felul și nu era chip să-l intilnești căci înlată te apăuca de mână și-ți zicea:

Mon ami, e de necrezut! Filipescu asta.

— Lasă-mă, Vlăstare dragă, sunt ocupat!

— Ah, mon ami!... N'ai citit *Epoca* să vezi...

— Dă-mi rumul, Vasile, că scap poșta și intru în belea,— mon ami!

— Mon ami, băine e întrunire la Baile Eforiei; odată numai să-l auzi pe

MARELE PREMIU „FOAIEI POPULARE“

În dorința noastră de a mulțami cât mai mult pe stimații noștri abonați, cu mari sacrificii am reușit a încheia o convențiune cu un renumit atelier artistic din Austria, în următorul scop:

PORTRETE ÎN PLATINOTIPIE, PE HIRTIE INALTERABILĂ ÎN MĂRIME NATURALĂ

pot avea toți abonații noștri cari au plătit sau vor plăti până la 1 Noembrie, abonamentul pe anul acesta, pentru modesta sumă de

8 lei

Ori-ce abonat care va trimite administrației noastre abonamentul său numărul chitanței cu care a plătit, plus 8 lei însoțiți de ori-ce fotografie, va primi franco la domiciliu, prin poșta, în timp de cel mult opt zile, într'un un sul de carton-forte, un admirabil portret în marime de 40-50 c. m. de o asemănare perfectă, care poate face podoaba celui mai elegant salon.

Pentru dd. cititori cu no. putem acorda un asemenea portret cu 15 lei.

Un asemenea portret este expus în vitrina tipografiei noastre și face admirația tuturor pentru perfecta execuțiune și modicitatea prețului.

Pallade vorbind și pe urmă poți să mori.

— De ris!... Ha-ha-ha!...

(Ast-fel nici nu era chip să scapi de el.)

Veni și ziua de asalt

Cea zi de luptă cruntă.

Cum zice poetul; veni ziua alegerilor. Domnul Vasile se postă la Clementa și făcu propagandă de-ți venea să crezi că-i măcar rudă cu candidatul opoziției.

Pe la toacă, așa, — unde mi'l ochi unul din tabăra adversă și începu să mirie în jurul lui până ce se apucară virtos la polemică. Alți cetățeni s'ames-tecară în discuție și îi intențiau la vorbe rele, c'un tact admirabil, până ce cetățeanul advers drept culme a puterii sale de argumentare, sări în capul d-lui Vasile, „Mon ami“ și l'înfașcă de păr. Într'o secundă îl și trânti jos.

„Mon ami“ simți toată greutatea.... situației și începu vorba:

— Lasă-mă, în pace, mon ami! Sunt doar și eu cetățean ca tine, mon ami, sunt creștin, mon ami...

Cetățeanul îi căra la pumni iar obștia făcea haz.

Când a scăpat, „Mon ami“ s'a urcat într'o trăsura, căci ținuta i era așa de nepotrivită în cât nu era ca pentru un obraz ca al său.

Acestea pățind domnul Vlăstaru s'a lăsat de politică spre a se ocupa cu grădinăria. La toți copacii le zicea mon ami; când un trandafir infloria frumos tot „mon ami“ îi zicea, apoi îl rupea ca să-l dea fetei celei mai frumoase din mahala, în dorul Tițicăi:

— Poftim, mon ami, un mic boboc! Nu te supăra că nu-i mai frumos ca matale!...

Dar, un hoțoman de junghiu l'a a-

pucat pe „Mon ami“ într'o seară umeda căci el fiind asudat, stătuse mult în grădină.

O săptămână a petrecut-o în niște dureri groaznice. Nici un „mon ami“ nu se prezenta la căpătiiul lui ca să-l îngrijească, afară de o babă—ultimul «mon ami»—pentru un leu zilnic și doctorul, cinci lei vizita.

„Mon ami“ era nespuse de trist și une ori se uita foarte îngrijorat într'un colț al odăii. Alte ori tresărea din somn, dădea din mâini și din picioare, abia murmurând:

— Mon ami, oh! mon ami, lasă-mă să mă trăiesc câți-va ani!... ah! măi lasă-mă, mon ami...

Baba își făcea cruce, bătea două-trei mătâni cu evlavie și se bătea și cu palma peste gură.

Într'o noapte Vasile o duse mai greu de cât ori când; în ziua își dădu ultima suflare după multă caznă, suspinând ultimul:

— Mon ami!...

Ai fi zis că moartea venind să-i ia sufletul, Vasile căutase s'o înduplece cu formula sa obicinuită, vorba sa cea mai draguță, măi seumpă.

Iar ea nu s'a înduplecat.

* * *

„Mon ami“, ne mai fiind între cei vii, aceștia nu l-au uitat cu totul. În totdeauna prietenii își aduceau aminte de dânsul și—lucru curios!—în totdeauna rid de „Mon ami“ cu o sinceritate de necrezut: îl compătimesc.

Ah, mon ami, mon ami!

I. D. MANOLACHE

† ANTON BACALBAȘA

Moartea lui A. Bacalbașa

Simbătă la orele 7 seara s'a stins în floarea virtuții un ziarist de talent și un polemist năntrecut, Anton Bacalbașa, — ales la ultimele] alegeri deputat al colegiului II de Ilfov.

D'abea în etate de 34 de ani, Anton Bacalbașa, care dirigia ziarele *Dreptatea* și *Moș Teacă* își creease un frumos loc în ziaristică și, fără îndoială, considerând tinerețea și talentul său, avea tot timpul să servească la ridicarea nivelului cultural al țării noastre.

Bacalbașa a făcut clase gimnasionale puține dar a citit mult : era un autodidact. După un serviciu militar îndelungat, el ese din armată cu gradul de sergent și cu multă ură contra militarismului.

Începînd prin a face politică, ca toți tinerii cu visuri și aspirațiuni a intrat în partidul socialist. Vremurile s'au schimbat și cu ele și ideile. Co-

laborând la *Adevărul* a condus numerile literare. A fondat în urmă, sub auspiciile d-lui N. Fleva, actualul ministru de domenii, ziarul *Dreptatea*, pe care l'a dirijat pînă în ultima vreme, conducând în același timp și revista *Moș Teacă*.

Spirit inclinat spre umor și sarcasm, anii tineri i-au trecut în gazetărie, consacrați mai mult polemicilor.

Perdere a lui Anton Bacalbașa e simțitoare pentru presa românească : înaintea lui se deschidea un câmp de activitate serioasă și spornică, în care, fără îndoială, că, un om dotat cu o inteligență vie și pătrunzătoare și cu un talent real ca al său, călăuzit și de sentimente patriotice și umane — pe care maturitatea le aduce cu sine, — ar fi știut, aflîndu-se, să fie de mare folos țării.

În așa fel, toți românii suntem datori a deplînge o moarte prematură.

CRÎMPEIE

CUM TREBUESC APĂRATE ANIMALELE?

Am făgăduit în articolul meu din numărul trecut, că voi vorbi despre apărarea animalelor. Acest articol tratează acest subiect, însă numai de modul cum trebuie apărute animalele.

În adevăr, mulți se vor întreba : „cum trebuie apărute animalele?“ Și răspunsul care li se va da va fi îndată e : „să le ferim de chinuri.“

Negreșit că acesta e un punct principal din apărarea animalelor, aproape putem spune că el e întregul, dar cum ?

De sigur că mai toți din cei ce vor citi articolele mele, se vor purta mai

cu blîndețe față de animale. Dar poporul care nu știe citi, ce va face ? Nu va îngriji animalele de cit tot din punctul de vedere al profitului ce poate scoate din ele. Ce e de făcut atunci ?

Mă adresez unor oameni cu o nobilă, sfîntă și frumoasă sarcină, cari sper că îmi vor veni în ajutor. Unor oameni cari pregătesc viitorul țării, cari luminează poporul, al căror nume e pronunțat cu respect de toți sătenii : aceștia sunt *învătătorii sătesci*.

Dacă ei ar arăta sătenilor că e urit și nu e demn de un om de a chinui niște ființe simțitoare, cari nu trăesc de cit pentru noi, care ne iubesc și care drept răsplată nu capătă de cit injurături, și chiar lovituri, une-orî foarte dureroase — țeranul, milos din fire cum e el, și-ar privi vîrșoarele cu mai mare dragoste, și le-ar iubi chiar. Folosul ar fi enorm : animalele vîzînd că sunt

iubite se vor desvolta mai bine*) vor munci cu mai multă vioiciune, și apoi chiar oamenii, din punctul de vedere moral, cit n'ar cîștiga!....

Voué decî mă adresez învătătorilor, pentru ca voi să arătați poporului cele de mai sus.

Cu toate acestea învătătorii nu vor putea face totul ; sarcina lor ar fi prea grea și nu ar putea fi îndeplinită bine.

În adevăr : nu toți oameni sunt buni și apoi mulți proprietari de animale sunt siliți să dea vitele lor în paza unor îngrijitori, cari adesea își pierd vremea în circiume, și apoi spre a repara timpul pierdut, gonesc animalele bătîndu-le și brutalizîndu-le.

Negreșit că acest mare rău nu poate fi înlăturat de învătători ; dar el cu ușurință va fi înlăturat de forța publică. De-ar fi o mică lege, nimeni n'ar mai îndrăzni să chinuască animalele. Ca model iată legea Gramont din Franța :

„Vor fi pedepsiți cu 5 până la 15 lei amendă și chiar cu una pînă la cinci zile închisoare“, acei cari vor fi întrebuințat în mod public și abusiv de rele tratamente către animalele domestice. Pedepsa închisorii va fi tot-d'aua aplicată recidivilor“.

Nu e așa că și cei mai îndărătnici s'ar purta mai milos cu animalele ? Dar pentru cei ce vor să înțeleagă cu binele, și pentru mărirea zelului pentru ocrotirea animalelor, cum vor proceda ?

Lucru simplu : să privim ce s'a făcut în streinătate, ce s'a făcut în Anglia, Germania, Franța, Elveția etc. S'au format *societăți*.

Nobilul scop al acestor societăți, bine-înțeles că este ocrotirea animalelor. Iată modul cum funcționează aceste societăți, care sunt ajutate de public și posedă ast-fel fonduri mari. Dar de oare-ce toate procedează mai în același mod, mă voi servi de *Royal society for the prevention of cruelty to animals**)* din Londra. Ea dă concursuri cu premii și atîta ast-fel zelul tinerimii ; le publică cărțile pe care le împarte prin școlile primare, și face ast-fel să se nască chiar în copii, nobilul sentiment al ocrotirii animalelor. În fine ea recompensează pe toți cari au reușit să înlătore acte de brutalitate față de animale și denunță legei pe toți cei ce chinuesc animalele.

Căci în acele state, o lege ajută misiunea societății, o lege care pedepse-

*) Acesta e un lucru constat. Printre multele probe ce ași putea da, n'am de cît să arăt pe *măgar*, care lăsat de secole să fie batjocorit pe toți și rău tratat, a ajuns într-o stare atît de rea, în cit e cel mai inferior animal din punctul de vedere al rasei. Și ca opozițiune, privit calul de curse : cu toate marile osteneți ce-i sunt impuse, el e tipul cel mai perfect al speței cailor.

***) Societate regală pentru apărarea contra cruzimilor față de animale.

ște cu amendă și chiar cu închisoare pe cei ce chinuesc animalele.

O lege și o societate, iată două măsuri absolut necesare pentru atingerea scopului ce urmărim, pe a face animalelor o viață mai bună și de a le apăra de chinurile ce suferă din cauza unor oameni inculți, ingați și brutali.

Dar de ce trebuiesc apărute animalele? Voiți arăta aceasta în articolul viitor.

RHEIN.

UN DISCURS

Iată discursul ținut de distinsul nostru membru în comitetul de redacție, d. Petre Arsenescu, institutor, fost revizor școlar, cu ocazia inaugurării deschiderii cursurilor școlii de adulți din Capitală, la care școală d-sa a bine-voit a preda limba română.

Domnule Primar,

Onorate auditor,

A tot putintele creator al acestei lumi punind la dispozițiunea omului globul pământesc cu toate bunătățile și frumusețile, lui, a avut încă de la început grija d'a fi introdus înfrățirea tuturor popoarelor prin necesitatea schimbului diferitelor producțiuni naturale și artificiale.

Ast-fel, creatorul a ngrijit, ca diversele continente și regiuni ale solului, să dea producțiuni diferite de la o localitate la alta; ce indivizii ce populează suprafața globului să inventeze și să confecționeze lucrurile diferite, dotind pe unul cu unele facultăți fizice și intelectuale, pe altul cu altele, din ce în ce mai distincte, așa în cât un individ să nu poată viețui fără concursul celui-l'alt.

Cine nu știe, pentru exemplu, că patria portocalelor, a lămiilor, smochinelor, mătasurilor, bumbacului, etc. este cu totul alta de cât aceea a merelor, prunelor, inului și cîmpei, etc. precum încă a diverselor producțiuni minerale și vegetale?!
Cine nu știe, că Provedința n'a acordat fie-cărui individ talentul d'a efectua diversele obiecte de îmbrăcăminte, de menaj, ornamente, de artă etc.?!
Se știe cum Anglia a ncercat, fără succes, fabricarea dantelei de Bruxelles!

De aci dar a provenit interesul schimbului reciproc de producțiuni, care pune în strînse relațiuni de afaceri și de amicie popoare și indivizii.

Și în baza relațiunilor de afaceri oneste, se găsește stabilite relațiuni de amicitie între popoare și indivizii, cari nu s'au văzut nică odată.

Cite scrisori frumoase și înveselitoare nu s'au schimbat între asemenea amici necunoscuți?

Fără schimbul reciproc al diverselor producțiuni de pe suprafața și interiorul solului; fără schimbul diferitelor lucruri confecționate de mâini omenești, indivizii ce populează continentele globului-terestru, n'ar putea viețui așa de armonios.

Unitatea comerțului care a existat

între micile state ce compun actualmente Imperiul German, ne poate servi ca o dovadă palpabilă despre acest adevăr.

Dacă fie-care părticică a globului terestru ar fi produs totul și de toate;

Dacă fie-care individ ar fi fost înzestrat de creatorul cu toate talentele, așa în cât fie-care om să-și fi putut confecționa totul și de toate pentru sine;

În asemenea condițiuni, de sigur, că fie-care ar fi putut viețui absolut indiferent de cei alți semenii ai săi;

În acest caz, omul ar fi rămas aproape mort, nesimțitor, și în imposibilitate de a mai fi putut dovedi deosebirea sa de cele alte ființe necuvîntătoare.

Dar trebuie să recunoaștem că mijlocitorii acestor legături de interese și amicie, între diferite popoare și indivizii, au fost tot-d'a-una comercianții.

Fără concursul acestora, omul n'ar fi avut fericirea d'a se fi bucurat de bunătățile cu care natura a nzestrat pământul, și n'ar fi putut profita de produsul diverselor talente, cu care D-zeu a dotat pe cei alți semenii ai zăi.

De aceea, cu drept cuvânt putem zice, că „Comerțul este sufletul statelor celor mai civilizate“. El este vistieria activității omenești!...

De înflorirea comerțului depinde aceea a industriei; aceasta dezvoltându-se în proporție cu mijloacele de încurajare pe care cel d'întîiu i le procură pentru a realiza beneficii; căci ce a folosi omul, dacă ar lucra, fără ca produsul muncii sale să poată aduce beneficiile de care ar avea nevoie?

Dar pentru ca comerțul să poată înflori este necesar ca cei ce l'întreprind să aibă inteligența, simțul de cinste, de promptitudine și politeța, cât se poate mai dezvoltat.

Și cum prin lipsa unei culturi serioase, în vremurile grele și pline de suferință prin cari țara aceasta a avut a trece, din nenorocire, *comerțul nostru a fost numai în mâinile streinilor*;

Acest mijloc de avuție, comerțul român, a servit multă vreme numai intereselor persoanelor, celor cari l'au practicat, ducind cu dinșii banul nostru în țările lor streine.

Multă vreme, din cauza lipsei de cultură românul nostru a fost considerat ca incapabil d'a practica comerțul și industria.

Din această cauză tinerii români, cei ce se angajau de către streinii cari practicați aceste ramuri de activitate în țara noastră, erau întrebuițați mai mult ca rindași, hamali, etc.

De aceea, aceste întreprinderi bănoase ale țării erau considerate ca *pedepse* pentru cei ce le îmbrățișau.

Pin' acum câți-vă ani, pe copilul lenes și îndărătnic, care nu învăța carte, părinții îl amenințau, zicându-i: „Am să te dau la stăpîn“.

Ca și cum patronii săi conducătorii acestor ramuri de activitate socială, erau niște *gizi*! Ca și cum comerțul și industria

erau un ce demn de dispreț! dispreț pe care îl infiltrau înșiși părinții în inimile copiilor.

Din această cauză, altă-dată, nu se devotau comerțului și industriei de cât inutilitățile românismului.

În decursul vremii, însă, școala ridicându-se la nivelul cultural al altor state civilizate, astăzi ne putem mândri de faptul că o bună parte din comerțul și industria noastră este îmbrățișată de către persoane instruite și cu multă demnitate.

Cu toate acestea, se mai găsește încă funcționari comerciali, calfe și ucenici industriali, cari, cu toate rigorile obligativității prevăzute de legea învățămîntului, nu posedă încă cunoștințele a 4 clase primare!...

Și aceasta provine din faptul, că unii dintre părinți, n'au dispus de mijloace spre a fi procurat copiilor lor cele necesarii pentru școală; alții, din cauza insuficienței mijloacelor de traiu, au fost nevoiți de și-au retras copiii din școală mai înainte d'a fi terminat cursurile primare și i-au angajat la vre-un meșteșug, ori în serviciul vre unui comerciant, mai înainte de a fi terminat cele 4 clase primare.

Iar pe de altă parte, patronii, în lipsa de un personal mai pregătit, au fost nevoiți să primească în serviciul lor, tineri fără cunoștința completă a celor 4 clase primare.

Ei bine aceste lipsuri, le vom împlini, de acum, școlile de adulți.

Ele vor completa cunoștințele claselor primare, vor fortifica pe absolvenții și le vor adăoga cunoștințele noi, potrivit branșei de care fie-care elev ar depinde.

Roadele ce au produs și produc aceste școli, pe unde ele au fost înființate, au fost deja expuse de către colegul meu d. Pomponiu.

Importanța acestor școli, o dovedește marele concurs benevol, ce dă, pretutindeni, inițiativa privată. Frunzașii comerțului și industriei, patronii, Comuna și Statul, pe cit mijloacele permit.

Dovada cea mai palpabilă ne dă prezența d-lui ajutor de Primar al Capitalei și a frunzașilor comerțului și industriei noastre, cari privesc cu drag înființarea acestor școli spre prosperitatea și fericirea României.

Acum vine rîndul vostru, dragi elevi!

Respectind și iubind pe patroni, arătind recunoștință celor ce au contribuit a vă procura ocasiunea și mijloacele, de a vă lumina calea, lupta pe arena activității omenești, veți împlini o datorie sfîntă.

Resplata voastră cea mare, va fi succesul ce veți avea în întreprinderea ramurei de activitate ce ați îmbrățișat; iar acum veniți de pînă dovada dragostei ce vă poartă ce vă presează de soarta voastră viitoare.

Veniți cei merițoși de primiți premiile cuvenite, servind de pildă altora și căutind din ce în ce mai mult să corespundeți așteptărilor națiunii române, mamei, a cărei fericire constă în fericirea voastră!

P. ARSENEȘCU

Principalii colaboratori in opera educațiunii *)

1. PĂRINȚII

Femeea ea n'are de cit o rațiune de 18 ani, foarte strict măsurată. De aceea ele rămân întreaga lor viață niște adevărați copii. Ele nu ved de cit ceea-ce le cade sub ochi, se alipesc de present, iaă aparența drept realitate și preferă nimicurile în locul lucrurilor celor mai însemnate. Ceea-ce deosebeste pe om de animale, este rațiunea; închis în present, el se adăncește în trecut și cugetă la viitor: de aci vine prudența lui, grijile de tot felul, deseale lui temeri. Rațiunea cea slabă a femeii nu ia parte nici la aceste avantagii, nici la aceste neajunsuri; ea este cuprinsă de o miopie intelectuală, care îi permite, printr'un fel de intuițiune, să vază într'un chip pătrunzător lucrurile apropiate; dar orizontul îi este mărginit, și ceea-ce este și mai depărtat îi scapă. Cit despre calitățile morale, dacă le acordă mila, umanitatea, simpatia pentru nenorociți, Schopenhauer găsește pe femei inferioare bărbaților în tot ce e privitor la echitate, dreptate și la strica probitate. Nedreptatea este defectul ei de căpetenie, ca și prefăcătoră, înșelătoria instinctivă și o înclinare neînvinșă către minciună.

Ar fi ușor de reunit în cite-vă minute o mulțime de texte sfinte și profane, unde părerea pesimistă cu privire la natura feminină îmbrățișează formele cele mai deosebite. Ar fi de asemenea ușor să le punem față în față alte texte, nu mai puțin numeroase, care ar contrazice pe cele d'întîi.

Voiu cita rîndurile următoare, pentru-că ele au fost scrise de o femeie distinsă, mamă excelentă a unui fiu socotit printre oamenii eminenți ai epocii noastre, și pentru-că ele vor găsi aprecierea cea mai dreaptă în eterna desbatere a situațiunii respective a celor două sexe, cu privire la valoarea lor intelectuală și morală. „Rare, zice acea instruită femeie, ni s'a dat adevăratul nostru loc; rar a cugetat vre-un om despre noi, ca să nu vadă în femeie de cit o ființă sensibilă, cuvincoasă și mărginită, tovarășa omului și opera Domnului. Femeia este pe pămînt tovarășa omului, dar totuși ea trăește pe propria-i socoteală; este inferioară lui, dar nu subordonată. Suflul dumnezeesc care îi dă viață, și care prin nemurirea lui, o chiamă la înaintare, cunoașterea răului, sentimentul datoriei, necesitatea unui viitor, toate aceste daruri acordate femeilor, tot așa de bine ca și bărbaților, le permit să revendice o egalitate sigură. Dar, pentru toate lucrările vieții, bărbatul a fost dotat cu o sumă de forță și devotat unui fel de activitate refuzate tovarășei sale. Totul ne arată că în legăturile noastre cu lumea, soarta noastră ne pune fără milă în al doilea rînd. O constituție fizică mai delicată și mai fragilă, o necurmată trebuință de ajutorul material și de binele moral, calitățile noastre, ca și defectele noastre, slăbiciunea noastră ca

și forța, toate arată că singurătatea, care este cituși de puțin bună pentru om, ar fi omoritoare pentru femei. Această atîrnare este un semn neîndoios de inferioritate. În ceea-ce privește interesele esențiale ale societății, îndată ce noi pretindem că dăm tonul, totul degenerează. Consecința și aprofundimea ne lipsesc, cînd am voi să ne aplicăm la chestiunile generale. Dotate cu o inteligență vie, înțelegem pe dată, ghicim mai bine și vedem adesea mult mai bine de cit bărbații. Dar prea ușor emoționate, ca să putem fi imparțiale, și prea schimbătoare, ca să insistăm asupra lucrurilor, ne vine mai lesne să prevedem de cit să observăm. Atențiunea prelungită ne obosește. Suntem în sfîrșit mai bine dotate de cit răbdătoare. Ducem mai bine lipsa unui lucru de cit așteptarea unei speranțe întirziate¹⁾.

În resumat după d-na de Rémusat, femeile au mai mult preț prin spontaneitatea spiritului și vioiciunea sentimentului; bărbații prin reflecțiune, voință și statornicie. Pentru ce dar, amîndoi, cu așa de deosebite calități, nu mai puțin prețioase unele de cit altele, nu s'ar întrece și n'ar merge în armonie către același scop?

Dar această chestiune de superioritate, mai ales în ce privește educațiunea copilului, se hotărăște între mamă și tată, în viața reală, căci legea civilă nu poate interveni de cit prin discuțiunii teoretice. În materie de educație, ca și în orî-ce lucru, autoritatea aparține celui din doi care știe s'o ia și care, prin hotărîrea caracterului, impune direcțiunea sa celui-l-alt. Dacă o ast-fel de autoritate nu se stabilește, dacă sunt două caractere tot atît de ferme sau, tot atît de slabe, și deosebite sau absență de idei privitoare la educațiune, atunci copilul e crescut în mod nepotrivit, capricios, fără metodă și fără consecință. El va fi martor adesea la certe al cărora obiect e și așteapă să știe care din părinți—tatăl sau mama,—se va supăra în cutare împrejurare și pe care din amîndoi va trebui să asculte. Aceasta este, ca să spunem în treacăt, o proastă școală de ascultare și de disciplină.

În capitolul asupra educației naturale, în partea privitoare la un sistem disciplinat prin reacțiunile naturale, englezul Herber Spencer vorbește despre o fetiță care mai în fie-care zi își atrăgea dojenă, pentru-că nu era gata de plimbare zilnică; dacă ar fi lăsat-o acasă, adăogă el, și dacă ea ar fi fost lipsită de plimbare, prin greșeala sa, de sigur că s'ar fi îndreptat foarte repede. Nimic mai bun! Dar atunci presupun că tatăl împărtășește acest sistem și că el poruncește să plece cei-l-alți copii, fără să aștepte pe mica întirziată. Dacă mama urmează această poruncă, rezultatul va fi minunat; dacă ea nu o primește, va fi foarte rău; copiii vor auzi atunci o convorbire mai mult sau mai puțin amabilă

¹⁾ D-na Rémusat, a trăit între 1780—1821. E cunoscută prin scrierea sa *Essai sur l'éducation des femmes*.

și vor avea probe de nereușita voinței tatălui sau a mamei lor. Ca sistema să reușească nu e îndestulătoare o singură încercare ci e trebuință de o fermitate statornică; și dacă unul din soți nu o are, dacă mama, cum se întâmplă foarte des sfârșește prin a slăbi cea d'întăiu încercare ajunge nefolositoare. Iată isvorul învovățirilor și al nemulțumirilor reciproce.

Scene asemănătoare acesteia se petrec în fie-care moment prin familii. Supozind că între ei este deosebire de vederi, părinții trebuie, se zice, să se prefacă dinaintea copiilor și să-și ceară explicațiuni în lipsa lor. Regula e foarte bună, dar presupune la părinți o înțelepciune de care ei ar face bine să useze, dacă ar avea-o, spre a se înțelege între dînșii, a nu se mai certa nici odată, a prevedea toate circumstanțele delicate și a se arăta în fața copiilor ca o singură voință în două persoane.

Lupta între două sentimente ale aceluiași suflet rămîne în general sub tăcere, și e cu puțință ca nimeni să nu o zărească. Dar lupta între ideile și voința tatălui și a mamei isbucnesc în căminul domestic și e posibil ca dintr'un moment într'altul copil să fie martor, din ce în ce mai atent la ea, după vîrsta lor. Și poate să fie într'alt fel în locuințele noastre cele strîmte unde copiii sunt amestecați fără de încetare în viața noastră? Mijloacele de trai ale celor mai multe familii nu permit de fel ca copiii să trăească deosebit, și chiar dacă le-ar da mîna, nu ar îngădui-o. Obiceiurile noastre moderne nu o mai permit, de cit d'or într'unele clase. *Remediul care permite în a se priva de copii, înternîndu-i în pensionate, este încă mai rău de cit rîul.*

Îndatoririle soților

Diferența îndatoririlor celor două soți tînde a da preponderanță mamei în educațiunea copiilor, mai ales în cei d'întîi ani. În acel timp, ei stau acasă și ast-fel se găsesc într'un contact mai des cu mama de cit cu tatăl lor.

Xenofon într'un pasagiu fermecător din cartea lui «Economicile» definește rolul unuia și al alteia în familie. E cred că cu toate deosebirile adînci ce ne despart de starea socială a Greciei din veacul VI înainte de Christos,—însemnările scriitorului grec n'au încetat de a fi adevărate. El distinge ocupațiunile din afară și pe acelea din casă. „Pentru-că aceste îndoite ocupațiuni cer o activitate mare și grijă, divinitatea a destinat natura femeii pentru grijile și lucrurile dinăuntru și pe aceea a bărbatului pentru lucrările și grijile din afară. Frigul, căldura, călătoriile, resbelul pot fi îndurate de corpul omului, alcătuit anume; cit pentru femeie, dîndu-i o mai slabă organizare, divinitatea mi se pare că a voit să o restrîngă la treburile casei. Pentru un motiv asemănător, femeea, avînd menirea de a-și nutri copiii nou născuți, divinitatea i-a dat într'un grad mai mare de cit omului trebuința de a iubi pe micile creaturi.

(Va urma)

GR. TEODOSSIU

Deslegarea jocurilor din No. 26

Metagrama este: Balon, Galon, Jalon Valon, Salon.

Sarada: Te-leg-ramă

Au deslegat D-nele și Domnișoarele:

Elise et Marie Cristea Galați, D-ra Sofie C. Horezeanu T.-Jiu, Lisa G., D-ra Marie G. Stătescu, D-ra Elena M. Orășanu Brăila, D-ra Ana Rădulescu Craiova, D-ra Olga Bruneta Loco, D-ra Zucița M. Loco, D-ra Margareta Simonide artistă Loco, D-nă Zoe Chitescu Loco, D-ra Afrodita de Prato Loco, Elena Gunea Loco, Hortensa I. Georgescu Loco, Héliene Lazărescu Loco, Marie I. Frunză Galați, Elena C. Vasilescu Ploești, Aglaia C. Mihaescu Manoleasa și Domini. Vasile Mareș Loco, I. Fluturescu Buzău, Rhein Loco, Amicu meu Formaer Pitești, Hanâm-căz Bimpași Galați, Fotin G. Antipa Brăila, R. G. Hristescu Braia, Arhimede Brăila, N. Ianolide Pitești, Al. Paulescu Buzău, Mauriciu Zaharia Piatra N., Georgică Kosman Loco, George Mihăilescu Ploești, A. Popescu Jilavele, Const. S. Popescu Ploești, C. Bobârnae Cleja. G. T. Manolescu Ploești, Denicuc Târgoviște, C. Gherasimescu Grozești, Mentor Brăila, Moritz Teitel Loco, Tiță Irezistibilul din Turnu Loco, Lambru I. Dumitriș Galatz, Mimosă T. Severin, C. Mihăescu Maculeasa, Carol Waldman Botoșani, Demetru Măteescu Ploești, V. Chilianu liceu Iași, Os. L. Grumberg Iași, Ionel D. Daimaca T.-Severin, George Bartolomeu, Brăila, Bălteanu Loco, Hagii Ili. N. Const. Loco, G. R. Ionescu Brăila, I. K. Olteanu Slatina, Hristache G. Goieiu Galați, Vlandik L. Alex. Pitești, Reinak Ubiel Bucor Satmari Const. Loco.

Premiele constând din 5 volume diferite se acordă D-rei Olga Bremata Loco, D-rei Lisa G. Loco, D-lui Vasile Mareș Loco, D-lui Fluturescu Buzău, și D-lui Vlandik L. Alex. Pitești. Câștigătorii sunt rugați a ne trimite adresele și în mărci poștale 15 b. costul de transport al volumului.

CRONICA EVENIMENTELOR

In țară.—In corpul ziarului vorbim mai pe larg de cele 3 evenimente importante petrecute în țară: Boala Principelui Carol și moartea d-lor Ștef. Velescu și A. Bacalbașa. În colo prea puține întâmplări importante, afară de reîntoarcerea d-lui Take Ionescu, ministrul instrucției publice.

In streinătate.—Răsboiul Anglo-Transvalic s'a început. Știrile ce sosesc în Europa nu sunt tocmai precise, aceasta din cauză că firele telegrafice au fost tăiate prin multe localități. Totuși se știe că Englezii au început a fi bătuți.—Congresul orientaliștilor s'a terminat prin depunerea la statuia lui Traian a unei coroane de bronz din partea Românilor. Au asistat la fața locului ministrul de instrucție italian Baccali, primarul Romei și toți delegații români. D. V. A. Urechia a ținut o frumoasă cuvântare încredințând coroana. Au mai vorbit ministrul Baccali, care a mulțumit românilor, precum și alții.—Din Transilvania se vestește moartea lui Diamandi Manole, un veteran luptător pentru drepturile românilor. Ciurma care se ivise în Egipt a dispărut cu desăvârșire, iar în Portugalia nu s'a mai arătat, așa că teama de primejdie a dispărut pentru noi români.

Ministerul cultelor și instruc. publice

Publicațiune

Se aduce la cunoștința amatorilor, că în ziua de 15 Octombrie, orele 11 a. m., se va ține în prețoriul acestui minister, licitație orală, pentru vânzarea cu kilogramul a hirtiei maculatură aflată în depozitul ministerului.

Licitatiunea se va ține și pentru fie-care material în parte.

Concurentul asupra cărui se va judeca în mod provizoriu licitațiunea, va depune ca garanție 10 le. stua din prețul oferit.

TIPOGRAFIA ZIARULUI

„Fóia Populáră“

fondată în anul 1899

CU DOUĂ MAȘINI

și litere din cele mai renumite fabrici

Execută:

Tot felul de lucrări de lux

TESE DE LICENȚĂ ȘI DOCTORAT

Reviste și ziare. Cărți de vizită.

Bilete de logodne și cununii

AFIȘE, CIRCULĂRI, ETC.

PREȚURI EFTINE.

INGRIJIRE ÎN TIPAR

STR. ACADEMIEI 37, CAL. VICTORII 74

BUCUREȘTI

VINURI

Albe și Negre

din cele
mai renumite vii

STEFAN

ARDELEANU

Calea Victoriei

107

BUCUREȘCI

10 Fr. 15 Butelii Fr. 10

Se primesc comenzi
prin Cărți poștale

Tipografia
Tipografia
Fabrica de Cartonage
Farmaceutice

ALBERT BAER

Fondat 1850

Casa proprie

Usina motrice

TELEFON

BUCUREȘTI

Strada Numa Pompiliu 7.

TELEGRAM
BAER-BUCUREȘCI

MODE, COAFURE, COROANE

Doamna

E. BESLEGEANU

Născută BRIOL

BUCUREȘCI. 65 CALEA VICTORIEI, 65

Hotel Manu, (vis-à-vis de Episcopie)

Onore de a informa pe onor. clientelă că s'a reîntors din Paris unde a vizitat cele mai principale case de mode, și de unde a adus diferite modele de pălării pentru sezon.

Primește ori-ce reparațiuni de pălărie cu prețuri moderate.

Expediază în provincie, după comande telegrafice, pălării, coroane de flori și flori artificiale cu prețuri moderate.

Un profesor la Universitatea din Paris, primesce, în pensiuie, unul sau doi tineri sau fete, cari doresc să învețe limba franceză. Viața de familie. Excelente referințe.

Adresa: G. François, 1. Rue Bour-sault Paris.

Institut supérieur de BRASSERIE de GAND

(Ecole professionnelle de brasserie, de distillerie et de fabrication de levures). Sous les patronage du gouvernement belge de la province de la Flandre orientale, de la ville de Gand, de l'Association générale des Brasseurs belges, de l'Association des Brasseurs de Hainaut, etc., — Ecole officielle de brasserie belge. — Les inscriptions se prennent à partir du 24 Septembre. Réouverture des cours le samedi 14 Octobre. — Pour règlement et programme, s'adresser au Directeur, rue de Bruges, 14, à Gand.

UN TINER

absolvent a 4 clase gimnaziale, dorește a da o meditațiune de clasele primare sau de primele clase de liceu.

Pentru informații a se adresa: Administrațiunei „Foaia Populără“, sub inițialele C. D.